

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119

0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: Ruben Jensen

Dato: 22. desember 2006

Høringsuttalelse endringer friskoleloven

Vi viser til Deres brev av 10. oktober 2006 hvor interesserte instanser inviteres til å gi høringsuttalelse til forslag til endringer i friskoleloven.

NESO er en bransjeorganisasjon for byggebransjen i Nord Norge med 74 medlemsbedrifter, som til sammen har over 2000 medarbeider og en omsetning på over 2,8 mrd. kroner. Hovedoppgaven er å gjøre de lokale bedriftene konkurransedyktige i forhold til de store nasjonale og internasjonale aktørene, gjennom kompetanseutvikling og rekruttering. NESO har drevet en betydelig skole- og opplæringsaktivitet med nærmere 7000 elever/deltakere gjennom 20 år.

Byggebransjen generelt og bedriftene i vår landsdel spesielt, sliter med å rekruttere tilstrekkelig antall fagarbeidere lokalt. Den årlige søkertilgangen til de videregående skolene dekker bare en svært liten del av behovet, og konsekvensen er at vi må importere arbeidskraft i stor grad fra eksempelvis Polen, Litauen, Estland og Tyskland. I vår landsdel er rekrutteringa til murer- og betongfaget mest kritisk.

Betong- og murerfaget er små "nisjefag" hvor det erfaringsmessig har vist seg svært vanskelig (økonomisk/faglig/rekrutteringsmessig) å etablere et langsiktig ordinært tilbud innenfor den offentlige videregående skolen. Rekrutteringa til disse fagene skjer i større grad fra næringa sjøl ved at ungdom som rekrutteres inn, blir motivert til å skaffe seg denne fagutdanninga.

For å bedre på rekrutteringa til blant annet mur- og betongfaget har NESO utarbeidet et friskolekonsept (ikke-kommersiell virksomhet) hvor 74 medlemsbedrifter over hele landsdelen engasjeres i å rekruttere motiverte kandidater som lærlinger til sine bedrifter, og så føre disse frem til fagbrev via egen friskole. Elevene vil da få all praksis i lokal bedrift på hjemstedet mens teorien gjennomføres på samlinger på sentralt sted i landsdelen. Vi vil selv dekke alle reise- og oppholdskostnader for elevene. NESOs konsept vil bare være et lite supplement til det offentlige tilbudet og vi mener det er helt i tråd med "Kunnskapsløftet". NESO var klar til å starte opp høsten 2006, men friskolesøknaden ble stoppet i påvente av ny lov.

Situasjonen er kritisk for murer- og betongfaget i Nord Norge hvor det inneværende skoleår kun er følgende tilbud i landsdelen i flg. våre opplysninger:

- VK1 Betong: 10 elever på Kvaløya videregående skole (Troms)
- VK1 Mur: 7 elever på Mjølan videregående skole i Mosjøen (Nordland)

Dette innebærer at eksempelvis en ungdom fra Kirkenes må reise 1542 km for å få murerutdannelse og en ungdom fra Mosjøen må reise 765 km for å få betongutdannelse. Dette er en uholdbar situasjon og vi har sterk tro på at vårt konsept vil kunne være et svært godt alternativ.

Mangelen på slik faglært arbeidskraft er svært stor og vil sannsynligvis forsterkes i årene fremover, blant annet som en følge av økt petroleumsvirksomhet i nordområdene. Arbeiderpartiet varslet i valgkampen at partiet ville ha tilbake den gamle "privatskoleloven". I denne lovens § 3, bokstav d), var det åpnet for godkjenning av skoler som er "skipa for å fylle et kvantitativt undervisningsbehov". I det nye lovforslaget er dette ikke tatt med.

Mot denne bakgrunn vil NESO derfor komme med følgende forslag til endringer i forslaget til endringer i friskoleloven:

- Det bør åpnes for at ikke-kommersielle aktører, som for eksempel bransjeorganisasjoner som NESO, kan tilby alternative former for videregående opplæring innen såkalte "nisjefag" som er viktige for arbeids- og næringsliv, men som i dag i liten grad fanges opp av det offentlige skolesystemet. Forslaget åpner kun for "særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett" – det er uforståelig for oss at det ikke også åpnes for tilsvarende i samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv.
- Visse yrkesfag bør kunne få en særskilt behandling slik som toppidrett eller spesiell alternativ pedagogikk.
- Distriktenes behov for faglært arbeidskraft kan være vanskelig å dekke gjennom et ordinært skolesystem hvor det ofte både i konkret og overført betydning er langt til aktuelle utdanningssted
- I den nye loven er ikke arbeids- og næringsliv gitt noen plass, kun elev og foreldre med tanke på skoletilbud. Det mener vi er for snevert.
- Vi vet i dag at vi har relativt stort frafall i den offentlige videregående skolen og spesielt i Nord Norge. NESO mener at et friskolekonsept innen visse yrkesfag vil kunne demme opp for frafall ved at elevene blir mer integrert i lokalt arbeidsliv fra starten av og kan bo hjemme.
- Det har vist seg at det ofte er problemer med å skaffe lærlingeplasser. NESO kan tilby et økt antall lærlingeplasser. Vi har nå 2,8 lærlinger i snitt per bedrift og antar at vi ligger på topp i bransjen. Dette kan økes betydelig i kombinasjon med eget videregående skoletilbud – garantert lærlingeplass til elevene.

Rent konkret fremmer vi forslag til endringer i følgende paragrafer:

I § 1-1 Formålet med bør følgende endres:

Forslaget: Formålet med denne lova er å medverke til at det kan opprettast og drivast private skolar, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlige.

NESO: Her må brukergruppene utvides til å gjelde arbeids-/næringsliv i tillegg til foreldre og elever.

Så bør et nytt punkt f) føyes til, nemlig:

f) å sikre at nisjeskoletilbud kan gis regionalt der offentlig skoletilbud ikke finnes eller gis for sporadisk og langt fra der eleven bor.

I § 2-1, bokstav d), er det åpnet for "særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett". Vi anmoder om at § 2-1 utvides til også å gjelde: " i kombinasjon med toppidrett og arbeids-/næringsliv."

Så bør et nytt punkt g) føyes til, nemlig:

"skipa for å fylle et kvantitativt undervisningsbehov"

Vi håper våre uttalelser til forslag til endringer i friskoleloven, kan ivaretas på en positiv måte for oss og andre bransjeorganisasjoner i tilsvarende situasjon innfor andre såkalte "nisjefag".

Med vennlig hilsen

NESO

Ruben Jensen (sign.)

Adm. direktør

e-post: ruben@neso.no